

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre . 1 frt 25 kr. = 2 kor. 50 fl.
Félévre . . . 2 . 50 . = 5 . . .
Egész évre . 5 . . . = 10 . . .

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr. = 14 fillér.

Egyes példányok Groszman J. antiquar üzletében, Falkenstein Soma dohánytözsdejében, Nagy Lajos, Groszmann J. Gubás F. és Hesz Jenő fűszerkereskedésében kaphatók.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-utca 76. szám

(Vithen-ház.)

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények, valamint az előfizetési díjak, hirdetések, nyiltterek és reklamációk.

Hirdetéseket felvesz és rendkívüli olcsó áron közöl a kiadóhivatal és Wesselényi és Gedeon könyvnyomdája

POLITIKAI, TÁRSADALMI KÖZGAZDASÁGI, TANÜGYI ÉS HELYIÉRDEKŰ LAP.

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

A jelszó.

A borsodmegyei kormánypart — mint azt mindenki tudja — már évek óta szervezve van.

Ennek a pártnak azonban eddigelé az volt a nagy baja, hogy erős kezű és szilárd akaratu vezérrel nem bírt. S ez volt az oka annak, hogy vármegyénkben a kormány politikája gyökeret nem verhetett s Borsodvármegye mindeig mint erős ellenzéki vármegye volt ismeretes.

Ez a dolog rendkívül bántotta az egymást követő kormányokat. Wekerle Sándor éppen úgy, mint Bánffy Dezső úgy gondolkozott, hogy: a vármegyékben mire való az ellenzék? Sokkal kényelmesebb dolog a kormányra nézve, ha a törvényhatóságok üléstermében is csupa fejbőlítő Bálintok lesznek, a kik a vármegyei szatrapák minden erőszakoskodásait készséggel helybenhagyják. Ilyen vármegyékkel könnyű dolog lesz azután tizenhárom próbás mamelukokat az ország parlamentjébe is beválasztani.

Kiadták tehát a jelszót, hogy a többi ellenzéki vármegyékkel együtt Borsodvármegyét is meg kell törni s mameluk-vármegyévé átgyúrni.

És ennek a nagy dolognak végrehajtására egy évvel ezelőtt leküldték ide Miklós Gyulát, a kiben — mint főispánban — a mameluk-párt erős és hatalmas vezért nyert.

Hogy mit cselekedett dr. Miklós Gyula a lefolyt egy év alatt, azt mindazok, a kik a közügyek menetét figyelemmel kísérik, nagyon jól tudják. Azaz dehogyan tudják. Mi sem tudjuk, más sem tudja. Csak ő és az ő uszályhordozói tudják, hogy titokban mit cselekedett. Mi csak azokat tudjuk, a mikor nyilvánosan cselekedett, vagyis a mely tényeken az ő keze munkáját felismerhetjük.

Eddig a purifikáció nagy munkáját teljesítette. Áthelyeztette azokat az államhivatali főnököket, a kik önállóan gondolkozni bátorodtak s a kik az ő szolgálai meghunyászkodást igénylő táborukban nem váltak be. Ilyen volt Csák György pénzügyigazgató, Manschell Vincze-posta és távirdafőnök, Káldy Gyula, az államépítészeti hivatal főnöke, Méhes József dohány beváltó felügyelő és a többi. S a ki az áthelyezési híreket figyelemmel olvasta, észrevehette, hogy azok közül a vasuti és államhivatalnokok közül, a kik 1893-ban az országgyűlési képviselőválasztás alkalmával Herman Ottóra szavaztak, ma már alig van itt egykettő hirmondónak, a többit szép lassan, egyenként áthelyezgették, hogy azok majd adandó alkalommal itt ne alkalmatlankodjanak.

Szóval dr. Miklós Gyula az állami hivatalokat ma már egészen a maga képére teremtette. Nagy erő és nagy hatalom van az államhivatalnokok kezében. Ezzel az erővel és hatalommal könnyű lesz majd annak idején az operáció.

A legnagyobb munka azonban még hátra van. Most már a népet, a megye nagy közönségét kell meg törni, megpuhítani vagyis — hogy a főispán szavaival éljünk, — Borsodvármegye közönségével kell a kormányzati rendszert megkedveltetni.

Ez nehéz dolog lesz. Mert az önálló gondolkodású, független állású nép undorral fordul el a mai kormányzati rendszertől, a kormány

politikájától, mely a haza alkotmányos jogainak feladásában nyilvánul. A nép, a becsületes gondolkodású józan magyar nép sohasem fogja követni azoknak a politikáját, a kik a nemzet tekintélyét, becsületét sárban meghurcolni, szent jelvényét bemocskolni megtorlás nélkül engedték.

Mindezeket jól tudják a kormányparti korifeusok is, mégis kiadták a jelszót, hogy: „az ellenzéki bizottsági tagokat meg kell buktatni.” Kiadták pedig azért, mert azt hiszik, hogy a népet pénzzel és erőszakkal a kormánypart aklába lehet hajtani. Azt hiszik, hogy a magyar nép mind olyan, mint a viasz, a melyet tetszés szerint olyan formába lehet gyúrni, a milyenbe dr. Miklós Gyula akarja.

A kormánypart korifeusai ebben a hitükben csalódnai fognak. A bizottsági tagok választása Borsodvármegye egész területén a jövő csütörtökön vagyis november hó 7-én lesz. Akkor meg fogja mutatni az ellenzék, hogy dr. Miklós Gyula főispán nem olyan híres muzsikus, hogy az ő nótajára az egész vármegye tánczol. Kevés ugyan már az idő, de a vármegyénkben még mindiguralkodó ellenzéknek mégis elég lesz arra, hogy minden kerületben szervezkedjék s a kormánypart jelöltjeit irgalmatlanul kibuktassa.

A kiadott jelszóra ez legyen a válasz. Mi erősen hisszük, hogy ez lesz. Ennek kell lenni, hacsak azt nem akarjuk, hogy itt a kormány politikája erős gyökeret verjen s Borsodvármegye csakugyan mameluk-vármegyévé legyen.

Itt az idő. Ha a most kínálkozó alkalmat elmulasztjuk, ha a választás az ellenzékre bálul ütne ki; akkor Borsodvármegyében úgy a tisztviselők választásánál, mint minden kérdésnél a dr. Miklós Gyula akarata fog érvényesülni. Akkor azután magukra vessenek a választók, ha majd a főispáni uralom alatt nyögni fog a vármegye.

A november 7-én megejtendő választás alkalmával az alább következő megyebizottsági tagok helye töltendő be.

A miskolczi első választókerületben: Buthy Lajos, dr. Kazay Mór helyére. Elnök: Radvanyi István.

A miskolczi második választókerületben: Ujházy Kálmán, Szaffka Pál, Koós Soma, Betlenfalvy István helyére. Elnök: Szeremley Lajos.

A miskolczi harmadik választókerületben: Friedmann Károly helyére. Elnök: Kaffka Ignác.

A miskolczi negyedik választókerületben: Kaffka Ignác helyére. Elnök: Lichtenstein József.

A mező-csáthi első választókerületben: Dr. Kardos Imre helyére. Elnök: Rosenfeld Pál.

A mező-csáthi második választókerületben: Gyurkó József, Surányi János helyére. Elnök: Orosz Zoltán.

A felső-zsolczi választókerületben: Szabó Károly, Röck Pál és Mok Imre helyére. Elnök: Vattay István. (Ezen kerülethez tartoznak: Alsó-Zsolcza, Szirma, Görömböly, Sajó-Lád, Csaba. Külső- és Belő-Bölcs községek.)

Az ónodi választókerületben: Zabráczy György, Dr. Harczér Imre, Szlanyinka Vilmos helyére. Elnök: Dr. Szepessy Zsigmond. (Ide tartoznak: Ónod, Nyék, Máivi, Ládháza, Kis-Tokaj, Heő-Keresztur, Sajó Petri, Poga, Nagy-Csécs, Szögged, Örös és Szederkény községek.)

A nemes-bikki választókerületben: Kis Bálint, Petro József és Kozma János helyére. Elnök: Orczy Gyula. (Ide tartoznak: Nemes-Bikk, Paraszt-

Bikk, Kürt, Bába, Oszlár, Palkonya, Szakáld, Szalonta és Tarján községek.)

Az ároktői választókerületben: Szabó Károly, Czako Károly és Vörös János helyére. Elnök: ifj. Dobozy Dániel. (Ide tartoznak: Ároktő, Tisza-Keszi községek.)

A diósgyőri választókerületben: Tury József, Boros János, Teutschl Ferencz, Kárász István helyére. Elnök: Kiss László. (Ide tartoznak: Diósgyőr, Alsó-Hámor, Felső-Hámor, Ó-Huta, Uj-Huta, Gyertyánvölgy, Répás-Hu a, Babony, Szirma-Bessenyő, Sajó-Keresztur, Ecség, Bessenyő községek.)

A mezőkövesdi első választókerületben: Kaló Mihály helyére. Elnök: Harangi Gyula.

A mezőkövesdi második választókerületben Fekete László, Murányi Albert, Szabó József, Murányi József helyére. Elnök: Bónis Bertalan.

A mező-keresztesi választókerületben: Évva Ernő, Gál Károly helyére. Elnök: Keszler Bertalan.

A szent-Istváni választókerületben: Gaszner Gyula, Antoni Ágoston, Ujlaky Dezső, Koncz Albert helyére. Elnök: Antony Gusztáv.

A geleji választókerületben: Tóth Sámuel, Lukács Endre helyére. Elnök: Dr. Puskás József.

A tardi választókerületben: Szilvássy János, helyére. Elnök: Dr. Katona József.

Az emödi választókerületben: Bodog Tamás helyére. Elnök: Horváth Sandor.

A harsányi választókerületben: Vörös Lajos helyére. Elnök: Zsóry György.

Az ostorosi választókerületben: Petrik János, Hebrony Alajos helyére. Elnök: Ficzere Gusztáv. (Ide tartoznak: Novaj, Ostoros, Kis-Tálya, Andornak községek.)

A bogácsi választókerületben: Halász Alajos és Biró Géza helyére. Elnök: Antony Károly. (Ide tartoznak: Bogács, Noszvaj, Cserépfalu községek.)

A felső-ábrányi kerületben: dr. Nagy Szilárd, Szalóczy Bertalan és Matanavich Lajos helyére. Elnök: Máhr Sándor. (Ide tartoznak: Felső-Ábrány, Alsó-Ábrány, T-Darócz, Sály, Geszt, Kács, Latorpuszta, Mező-Nyarád és Vatta községek.)

A zserczi kerületben: Tarnay Gyula és Vadász András helyére. Elnök: Répászky Béla. (Ide tartoznak: Zsercz, Szomolya, Cserépvár.)

A szihalmi kerületben: Beöthy Mór és Póta Károly helyére. Elnök: Ráczkevy József. (Ide tartoznak: Szihalom és Szemere községek.)

Az eger-lövői kerületben: Fazekas Vendel és Hegedüs József helyére. Elnök: Szalóczy Pál. (Ide tartoznak Eger-Lövő, Farnos, Ivánka, Négyes és Valk.)

A nagy-Mihályi kerületben: Menyhárt Ignác és dr. Puskás József helyére. Elnök: Szabó József. (Ide tartoznak Nagy-Mihály, Püspöki, Dorogma és Bábolna községek.)

Az aranyosi kerületben: Barsi Gyergely, Kardos Bertalan helyére. Elnök: Gere Lajos. (Ide tartoznak: Aranyos, Kis-Győr, Mocsolyás.)

A szentpéteri kerületben: Szuhai János helyére. Elnök: Losonczy Jenő.

A berentei kerületben: Pogány György, Elek Kálmán, Berzy Lajos helyére. Elnök: Szepessy Gyula. (Ide tartoznak: Berente, Alacska, Kápoina, László-falu, Radistyán, Parasznya, Varbó, Kondó és Kazincz községek.)

A bánhorvati kerületben: Probszt Lajos, Ragályi Aladar, Szűcs István helyére. Elnök: Vladár Ervin. (Ide tartoznak: Bánhorvát, Alsó- Felső Barczika, Ivánka, Vadna, Nagy-Barcza, Kis-Barcza, Bánfala, Velezd és Uppony községek.)

A dédesi kerületben: Fekete Miklós, Szakali János, Rác Endre helyére. Elnök: Zsóri Barna id. (Ide tartoznak Dédes, Tapolcsány, Tardona, Mályinka, Visnyó Nekézseny és Sata.)

Az apátfalusi kerületben: Gaylhofer István, Turi Nagy Sándor, Mikó Pál helyére. Elnök: Szűcs Ferencz. (Ide tartoznak: Apátfala, Szilvas, Monosbél, Szent-Márton, Csernely, Mogyorósd, Lénárd-Darócz, Csokva és Omány.)

A járdánházi kerületben: Szikorszky Gyula, Vaszilovics Kálmán, Dobé Zsigmond helyére. Elnök: Tettmayer László. (Ide tartoznak: Járdánháza, Balaton, Nádasd-Disznód, Domaháza.)

A várkonyi kerületben: Vaszilovits Ágoston, Csepányi Ignác és Kóródy István helyére. Elnök:

Csépányi Ignácz. (Ide tartoznak: Várkony, Czen-ter, Ózd, Csépány, Bolyok, Vasvápuszta, Arló és Sikátor.)

A **sajó-németi kerületben**: Tyll József és Thuza Lajos helyére. Elnök: Szentmiklóssy Kálmán. (Ide tartoznak: S.-Némethi, Mercse, Királd és Bóta.)

A **pálfausi kerületben**: Turóczy Pál és Dévény Sándor helyére. Elnök: Szathmáry K. Pál. (Ide tartoznak: Pálfa, Arnót, Zbuska és S.-Vámos.)

A **bódvai kerületben**: Szabó Kálmán, Gyuricskó Mihály helyére. Elnök: Szekrényessy Árpád. (Ide tartoznak: Bódva, Senye, Ziliz, Nyomár, Hangács, Hegyemeg.)

Az **edelényi kerületben**: Gondos Lajos, Keszler Bertalan és Dr. Winkler Bertalan helyére. Elnök: Dr. Winkler Bertalan. (Ide tartoznak: Edelény, Borsod, Balajt, Lád-Besenyő, Finke, Szirák és Dama községek.)

Az **irotai kerületben**: Nagy Imre és Sima Mihály helyére. Elnök: Bárczay László. (Ide tartoznak: Irota, Lak, Szakácsi, Rakacza és Rakacza-Szend.)

A **szalonnai kerületben**: Bónis Bertalan helyére. Elnök: Vattay Barnabás. (Ide tartoznak: Szalonna, Martonyi, Viszló, Galvác és Debréte.)

A **szendrői kerületben**: Somogyi Kálmán, dr. Fodor Mór és Latkóczy Kálmán helyére. Elnök: Zsóry Gusztáv. (Ide tartoznak: Szendrő, Abod, Szendrő-Lád, Meszes, Szuhogy, Alsó-Telekes, Felső-Telekes, Rudobánya.)

A **sajó-kazai kerületben**: Sztankovics János és Mértén János helyére. Elnök: Dobozy István. (Ide tartoznak: Kaza, Múcsony, Duzsnok, Galgoc és Dubicsány községek.)

A **felső-nyárádi kerületben**: Ragályi Andor és Hubay Sándor helyére. Elnök: Sarkány Kornél. (Ide tartoznak: Felső-Nyárad, Szuha-Kálló, Disznós-Horváth, Kurityán, Dövény, Jákfala és Felső-Kelecsény községek.)

Sör- és szeszgyár Miskolczon.

Néhány hónappal ezelőtt a tőkepénzesek figyelmét felhívtam egy sörgyár-részvénytársaság alapítására, mely cikkem visszhangra is talált, mégpedig azért, mert minden vállalkozó szellemű tőkepénzes a változott viszonyokkal és a jelenlegi alacsony kamatlábbal számot vetett és arra a meggyőződésre jutott, hogy a pénz csak úgy lehet kellően gyümölcsözőt, ha gyáripart teremtünk. A gyáripart biztosítja tőkénket és szakavatott kezelés mellett befektetésünk mindig jól gyümölcsöz, tehát ha gyáripart teremtünk nem csak anyagi érdekünket mozdítjuk elő, hanem városunk fejlődéséhez és a lélekszámok szaporodásához nagyban hozzájárulunk és ez által a városi pótladónak lejjebb szállításához is alkalmat nyújtunk.

Nézzük a szomszédos Kassa városát, ott látunk mindenféle gyárat, míg a mi édes városunk csak egy gőzmalom és egy agyagipar-gyárat tud felmutatni, pedig városunkban, földrajzi fekvésénél fogva, minden gyár jobban prosperálhat, mint Kassán.

A sörgyár létesítésére vonatkozó eszme im már megfogamzott és ha egyelőre más gyár nem is létesül, ez is megfogja adni a jövő eszmék irányát és a vállalkozási kedvet.

Mielőtt azonban az eszme testté válnék és a sörgyár tényleg létesülne, időszerűnek találom az alapítók figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy a milyen hasznos a sörgyár, olyan háladatos lenne egy szeszgyár.

Városunk területén elhasználtatik és feldolgoztatik körülbelül 30—40 ezer hektoliter szesz évente, mely mennyiséget más vidékről kell ez idő szerint hozatni, ha tehát itt gyártmányozzuk a szeszt, már megtakarítjuk a vasuti és be fuvarozási költségeket és ha a gazdaközönség a kukoriczát és burgonyát biztos vevőnek fogja állandóan szállíthatni, a termelési kedv is be fog következni, azonkívül értékesíthetjük az ugynevezett moslékot marhák hizlalására, ami által előnyt nyújtanánk a mézáró iparosoknak, kik nem lennének utalva javított marhák bevásárlása végett más vidéket felkeresni, az uradalmakból pedig a marhák hizlalás végett ide fognak szállítani.

Létesüljön tehát egy „Felsőmagyarországi sör és szeszgyár” mely egyesített két gyárnak egy telken leendő felépítése nem hiu reményeknek, hanem biztos jövőnek nézhet elébe és nem kell sokkal több tőke, mint a mennyire van a sörgyár tervezve, mert Miskolczon egyáltalán nem szükséges egy millió korona egy sörgyár létesítéséhez.

Ha a tőkepénzesek sorába tartoznák, egybehivatam volna már az érdeklődőket egy értekezletre, de miután csak egy szerény munkása vagyok a közéletnek, ennél fogva hirlap utján közlöm tapasztalataim nyugvó nézetemet, de egyszersmind biztosítani is merem az első fináncz kapacitásokat is, ha egy sör és szeszgyárba tőkájukat bele fogják fektetni, soha meg nem bánják.

Hogy hol épüljön majd a két gyár, közlekedési szempontból ma már kérdés tárgyát nem képezheti, nem pedig azért, mert a leendő villanyos vasut még a tiszavidéki vasut indóházát is közelíti a városhoz, de a sörgyárra nézve a helyet a víz és pincze végett nagyon is meg kell válogatni, noha elvitázhatatlan tény az, hogy kőbányái sernek meg-

felelő sört itt gyártmányozni nem lehet, mert vizünk igenis mesztartalmu.

Sorakozzanak tehát a tőkepénzesek és állapítják meg a sör és szeszgyárat városunkban, mely két egyesített gyár bizton fog osztalékot is a részvényeseknek fizethetni.

Miskolcz. 1895. november 2-án.

Mildner Géza.

H I R E K.

Emlékezés halottak napján.

Hűvös, őszi idő, könyezik az ég is,
Komoly gondolatok fogják el elmémet;
Nyughatatlan lelkem, mint a zokogó szél,
Szerte bolyongtában sirhalmokra téved.

Hol a Sajó mossa habjával a partot,
Muhinak térségén tombolt a tatárhad;
Ugy borong fölötté az őszi köd mostan,
Mint az inség felett egykor a nagy bánat.

Mohács szép mezőjén avarrá lett a fű, —
Néma kis madár ül leveletlen bokron.
Feltámad évenként az arató halál,
Hogy egy nemzet lelke emlékin zokogjon.

Vándor darvak serge kurjong a magasban,
Délfelől szálltában mért oly bus a hangja?
Tán az elhagyott hon, vagy hol utja elvisz,
Rodosztónál azt a hontalant siratja?

A vén Kárpát keblén Kassa és Eperjes,
Hol a pallos anyyi életer kioltott.
Azért mindig zöldék a fenyvesek itten,
Eltakarják azt a sok vért, a sok csontot!

Arad vár kertjében ridegen áll a fa,
Ilyen a bitó, hah, ugy képelem, látom!
Mi sóhajt, mint átok a dübörgő szélben?
Meggyalázott lelkek, — az a tizenhárom.

Még egy van: de hol van? Nem tudja azt senki
Csak a sejtés hoz hirt Tyrtus poráról,
De minek is tudnók? Hisz közöttünk él ő,
Szellemének fénye szívünkig világoi.

Hazám nagy halotti, kiket szana-széjjel
Feledten ölel a boldogító áiom,
Könyvekben is büszkén megcsodál a lelkem,
Fenséges czélotok szentségét imádom!

Borsody László.

— **A temető ünnepe.** Tegnap este is kigyuladtak az emlékezet mécsvilágai kűnn a temetőn, megjelentek a kegyelet koszorúi s a felújult fájdalom harmatcseppjei ott ragyogtak a szemekben. A halottak ünnepe volt tegnap, a kegyeletnek és gyásznak szentelt nap, melyen elnémulnak a földi szenvedélyek s az élők lelkeiben megcsendül e komoly szó: „Memento mori.”

— **Személyi hírek.** Kun Bertalan ev. ref. püspök, főrendiházi tag, holnap Kolozsvárra utazik, hogy a reformátusok konventjén és az ottani ev. ref. theologiai akadémia felavatási ünnepélyén részt vegyen. — Zelenka Pál evangélikus püspök e hét folyamán Budapesten volt, s ő felsége a király által legfelsőbb kihallgatáson fogadtatott. — Hentaller Lajos országgyűlési képviselő kedden reggel városunkba érkezik.

— **A közművelődési-egylet monstre-estélye** Valóban a maga nemében eddigelé páratlan leendő a közművelődési-egylet f. hó 9-én tartandó monstre-estélye, amely a Korona-szálloda dísztermében lesz megtartva. A gazdag s változatos program, a szereplők díszes gardája a legfényesebb garancia arra, hogy oly nagyszabású estélyre van kilátásunk, aminő még városunk falai között soh'sem volt. Az estélyen, mint már említettük, európai hírnevű tudósunk: Herman Ottó országgyűlési képviselő szabad előadást fog tartani a „Vándor madarak”-ról. Kun Margit és Hollóssy Kornélia úrhölgyek, jeles zongoraművésznők egy-egy solót és négykeztűt fognak játszani. Lesz egy női kettős előadva: Szűcs Gizella és Mennér Matild úrhölgyek által. Fissharmoniumon Ruttkay Menyhért énektanár által kísérvé. Ezenkívül Barna Ödön országos hírdő gondkaművész fog közreműködni. Lang Irén úrhölgy zongora kíséretével. A miskolci dalár-egylet „Egy gondolat bánt . . .” „Vándordal” műnégyséket és népdal-egyvelegeket fog előadni. A hangverseny után tánc lesz.

— **A reformáció ünnepe.** A reformáció kezdetének 379. évfordulóját október 31-én ünnepelve világszerte a protesztáns egyház. Miskolczon az ev. ref. felsőbb leánynevelő intézetben ültek ünnepet e napon az intézet növendékei. Tóth Pál igazgató az összes növendékek előtt remek beszédben fejtegette a nap jelentőségét, a történeti tényeket, melyek újjászülték az egész emberiséget.

— **Előléptetések.** A m. kir. 10. honvédezdreztisztikarában a következő előléptetések történtek: Bihar Ferenc ezredes tábornokká, Wolnhoffer Emil alezredes pedig ezredessé, Bartheldy István őrnagygyá, Mónus István I. osztályú századosá, Fülöp Elemér, Leöche Kálmán, Lakatos Béla, László István főhadnagyokká, Moullard Ernő, Szepessy András, Gáspárdy Dénes és Zoltán Dénes hadnagyokká nevezettek ki. Rozsics Jenő hadnagy ténylegesített és Noge Ágoston főhadnagy kezelőtisztté nevezetett ki.

— **Kinevezések.** A „Hazai Általános biztosító részvénytársaság” Hubert Jánost, a miskolci főügynökséghez helyettes titkárrá kinevezte. — A magyar királyi államvasutak igazgatósága Bárány Gyula üzletvezetőségi díjnokot a VI. rangfokozat 3. osztályába hivatalnokká nevezte ki. — Bay Bertalan honvéd-tiszthelyettes, Bay Barna borsódmegyei földbirtokos fia, hadnagygyá nevezetett ki a Szegeden állomásozó honvédezdredekhez.

— **Esküvő.** Csik Dániel miskolci ev. ref. főgimnáziumi vallásánár kedden esküdtött örök hűségét Szabó Róza úrhölgynek, Szabó József szalonnai ev. ref. lelkész szép és műveltlekű leányának Szalonnán. A polgári kötést Szabó Ferenc szalonnai jegyző és anyakönyvvezető, az egyházi szertartást pedig Nagy Ignác miskolci ev. ref. lelkész végezte, remek beszédet intézvén az ifju párhoz. Esküvő után nászlakoma volt az örömszülők házában, mely alkalommal számos pohárköszöntőkben éltették az ifju párt. A jó kívánatokhoz mi is tiszta szívből csatlakozunk.

— **Hymen.** Fényes esküvő lesz e hó 17-én Miskolczon. Ekkor tartja egybekelési ünnepélyét Braun Sándor a fővárosi hírlapírók díszes gárdájának ragyogó tollu, oszlopos tagja, a „Közgazdasági Napló” felelős szerkesztője, a „Pesti Napló” közgazdasági szerkesztője Patzauer Róza úrhölgygyel, Patzauer Maksz budapesti lakos ünnepelt szépségű s műveltlekű leányával. A házasságkötést Soltész Nagy Kálmán kir. tanácsos, polgármester fogja végezni.

— **Esküvő.** Karikás Gyula gőzmalmi hivatalnok ma délelőtt tartja egybekelési ünnepélyét Pfliegler Mariska úrhölgygyel, Pfliegler János ezüstműves műveltlekű leányával.

— **Dr. Szaffka Dénes** kir. altágyész szerdán hagyta el városunkat, hogy új állomás-helyét Budapesten elfoglalja. A távozó kir. altágyésztől, ki kedvelt alakja volt társadalmi életünknek, kartársai, barátai és jó ismerősei tegnapelőtt vettek érzékeny búcsút.

— **Városi közgyűlés** Miskolcz város képviselő testülete részéről ma d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlés tartatik a következő tárgysorozattal: 1. Ministeri rendelet a rendőri bejelentési intézménynek Miskolcz város területére való létesítése tárgyában. 2. Az 1896. évi költségvetés tárgyalása. 3. A ref. főgimnázium építkezéséből kifolyó utca szabályozás.

— **Meghívó.** A miskolci tanügyi-kör évi rendes közgyűlést 1895. november 2-án délután 3 órakor tartja a református felsőbb leány-nevelő intézet 2 számú termében, melyre az alapító, pártoló és rendes tagokat tisztelettel meghívom. Miskolcz, 1895. okt. 31. Tóth Pál, elnök.

— **Bejelentési intézmény** A m. kir. belügyminiszter értesítette a város hatóságát, hogy egy rendőri bejelentési intézményt szándékozik Miskolcz város területén létesíteni. A rendőri szakbizottság e napokban tárgyalta az ügyet, s a tanácshoz intézett jelentése szerint e hivatal vezetése, két irnok segédkezése mellett egy alkaptányra bíztnék. A városi tanács a bizottság jelentését a ma délután tartandó városi képviselői közgyűléshez terjeszti. A városházánál ezen célra helyiség nincs s így az alkalmas helyiség más helyen béreltetnék ki. A költségek fedezésére a m. kir. belügyminiszter feliratilag fog megkerestetni.

— **Díogyörben** az első polgári egybekelés szerdán volt. E napon kötött polgári házasságot Béres József parasztagda Nagy Juliskával. A házasságkötést K. Papp László jegyző végezte.

— **Dalestély.** A vasgyári alkalmazottak dalköre mult szombaton az ottani szálloda nagy-termében sikerült dalestélyt tartott. A dalárda Tóth Ferenc karnagy vezetése mellett előadta „Ossián”, „Bucsu” és „Szabadságdal” műnégyséket, továbbá „Vékony haja van” és „Cserebogár sárga cserebogár” kezdetű népdalokat. A dalárda által előadott énekszámokat a jelen volt nagyszámú s díszes közönség zajosan megtapsolta. Hangverseny végeztével tánc volt, a mely a kora reggeli órákban nyert befejezést.

SZÍNHÁZ.

Arany ember. Pénteken került színre szinpadunkon az „Arany ember”. Ez előadásban mutatkozott be Komlóssy Ilonka naiva Noémi szerepében. Rokonszenves s distinguált fellépte kedvező benyomást gyakorolt a közönségre; játékában sok, kiváló méltánylát érdemlő jó tulajdonságról adott fényes tanúbizonyságot.

Timea szerepében Molnár Rózsika ragyogtatta ritka drámai tehetségét, ugyszintén Csókáné Almássy Julia, mint Athalia a legkényesebb igényeknek is megfelelt.

Csiszér Kálmán Kristián Tódort, Vidor Dezső Timár Mihályt kifogástalanul alakította.

Madarász. E kedves zenéjű operettében lépett fel másodszer Hentallerné Pauli Mariska asszony. Ünnepelet csalóányunk annyi bájjal és kedvességgel a művészet minden ragyogó zománczával ékesítette fel Postás Milkáját, s valóban méltó volt a közönség zajos óvációjára. Énekszámait most is oly briliánsul énekelte, mint minden alkalommal s alig tudtuk eleget gyönyörködni ritka varázserejű s csillogó coloraturájában. E felléptével újabbán meghódította a közönséget, amelynek immár valóságos ünnepeletje. Mi ismételen lerakjuk lábait elé hódolatunk és dícsőítésünk szerény babérjait, s kívánjuk, hogy többi fellépteit is kísérje a méltán megérdemelt fényes siker!

A választó fejedelmő szerepében Posfay Ella igen gyenge volt. Sem játék, sem éneklés dolgában nem tudott megfelelni igényeinknek, s valóban szánalmas volt látunk tehetetlenségében nyöszörögni. Ami az éneklését illeti, az meg rettentetes volt.

A czimszerepet Sárközy Alajos játszotta szintelenül; játéka hidegen hagyta a közönséget, énekszámait sem tudta érvényre juttatni, mivel erős indisposícióban volt.

Karacs Imre Szaniszló szerepében kivált, s csengő tenorjával kellemesen énekelte az énekparthiekat.

A két professor szerepében Nyáray és Györe igyekeztek derült perczeket teremteni, sajnos, ez azonban nem sikerült. Nyáray az est folyamán annyi izetlenséget produkált, hogy a karzati publikum is, tehát a saját népe is sajnálkozott rajta. Nyáray sokszor elfeledi, hogy szinpadon játszik, pedig az nagy baj, leginkább ő rá nézve, mert a közönség majd el talál idegenedni tőle s akkor... srrummm!

A zenekar és énekkar összevágóan játszott s ez Simándy karnagy kiváló érdeme, ki igazán bizonyítja, hogy hivatásos és szakképzett karmester.

A sárga csikó. Talán a közöny, talán a rossz idő és a régi darab okozta volt azt, hogy H. Pauli Mariska második fellépte alkalmával üres páholyok előtt volt kénytelen játszani legjobb népszínműveink egyikében. — Nem. A népszínmű lassu haldoklása ez A 40-es évek romantikája futó betyárjaival, czigányjaival és jó csomó naivságával hatás nélkül való, immár nem képes művészi illuziót kelteni évszázvég kijózanult lelkeiben, akiket megéjtett a Bourget-k, a Sudermanok és Ibsenek meztelen anyagisága. Egy kegyetlen bölcsélet szele rohan végig a földtéken, mely fagyos lehelletével elhervaszt mindent, ami költői, ami naiv van ezen a világon. Hazugság, hogy a mi fejünk felett kéklük az égbolt! Hazugság, hogy a mitől szívünk ég, az idill, az ábránd, a szerelem volna az!

A nagy Pánnak vége! A nagy Pán haldoklik! Igenis. Az irodalomban is vannak divatok. A népszínmű egy letűnt korszak elkopott divata. Hangja nem a miénk, alakjait nem ismerjük, naivsága bosszantó vagy nevetni való.

A népelet, a népelet. — hát hol, merre van az? Borunk sincs már, fonóházunk sincs már, lakodalmunk sincs már. Utolsó naivságunkat és illuziókat is elvitte az ördög és a — polgári-házasság. Blaháné sirva vehet már rtolsó búcsút a népszínház kaputjától, — nem értik őt, ha tapsolnak is neki. A modern emberfiának Tokio és Kury Klára kell.

A népszínmű anakronizmus. De azért a miskolczi színház még mindig megtelhetik közönséggel akkor, mikor H. Pauli Mariska asszony játszik, ez a kedves művésznő, aki vasárnap este is az üresen tátongó páholsorok daczára, aranyos jókedvvel és enniváló bájjal nótázott Erzsike szerepében. Csupa tűz, elevenség és temperamentum ez a mi kedves új primadonnánk, de ha hangját hallom, hallgatom, akkor látom, milyen nagy művésznő.

Hentallerné után Sárközyt kell dicsőítenünk kiemelnem a vasárnap est szereplői közül. Úgyesen játszott és érzéssel énekelte ez a törekvő derék szírművész, a kinek napról-napra való örvendetes haladását szívesen konstatálhatjuk.

A mi Nyáray Antalt illeti, a Boltos Iczig szerepében kitűnő kabinetalakítást nyújtott. Pompás maszkja és mókáival igen kiérdemelte a sok tapsot.

Ezenkívül még Breznay, Ebergényiné és Csiszér Kálmán járultak hozzá derék játékukkal az est sikeréhez. . .

Goldstein Számi. A hétfői népelőadáson zsufolt ház nézte végig Goldstein Számi előadását. A semmiféle irodalmi becsértékkel nem bíró silányságról a multi színvadásban elmondottuk véleményünket s ezuttal csak annyit emlitünk meg, hogy daczára annak, miszerint az egész szindarab csak úgy duzzog a sok ostobaságtól — a közönségnek kifogyhatlan jó kedvet teremtett, s alig győzték magukat a sületlenebbnél sületlenebb viczelődéseken és mókákön kikacagni.

Az est hőse kétségtelenül Nyáray Antal volt, a ki csupa jókedv, kifogyhatlan jó humorban szenvedett, nem tultott s ez dicsőretre méltó nála. Eredeti, töröl metszett pompás kabinet-alak volt, minden mozdulata és szava mesterkéletlen komikus. Sikerült coupleinek se hossza, se vége nem volt. Szóval annyit lehetett rajta mulatni, mint más tiz komikuson. Srummm! Felvonások után többször a lámpák elé hívták, sőt a zenekarból kacagányt is nyújtottak át neki.

A többi szereplők közül Káldy Mariskáról kell szólnunk, ki kedvesen játszott, de hangjával igen fősvénykedett, a mit bizony nem igen szívesen veszünk, mert nemcsak benne, hanem énekeiben is akarunk gyönyörködni.

Komlóssy Ilonka herczigül játszotta Nellit, ugyszintén Baghy Gyula is sikerült alakítást nyújtott. Breznay, Sárközy, Ebergényiné, Molnár Rozsika, S. Molnár Vilma, Vidor és Oláh négyekeztek jól játszani.

A bányamester. A bányamester keddi előadását kevés számú közönség nézte végig, pedig a jól összetanult s összevágó előadás több közönséget érdemelt volna.

A csipkeverő leány szerepében Káldy Mariska korántsem tudott megfelelni a jogos igényeknek. Nehézkés volt játéka, énekei pedig szintelenek és bizonytalanok. Több elevenséget és fürgeséget követel e szerep s nem annyit, mint a mennyit Káldy kifejtett.

Posfai Ella grófkisasszony kedves volt, csak énekeivel nem tudott gyujtani.

A bányamester szerepében Sárközy Alajos csinosan és igen kellemesen énekelte, és igen jól játszott. Közepes volt Karacs Imre, a ki — nem tudjuk miért — éppenséggel mit sem törődik játékával s folyvást csak hangjára bizza a sikert. Ez azonban nagy tévedés. Jól és szépen énekelni, ez nagyon szép! Kellemesen énekelni és jól játszani, ez még szebb. De rosszul játszani és jól énekelni, ez aligha több a semminél.

Oláh né az ő rettentetes játékával és még rettentesebb énekeivel egészen jó volt, ugyszintén Nyáray és Hevessy előbbi az irnok, utóbbi a ráktaonok szerepében.

A zene- és énekkarról ismételen csak jót mondhatunk. A finálét oly kiváló szabatossággal és erőteljesen adták elő, hogy a közönség lelkesen megtapsolta. Valóban elmondhatjuk, hogy régóta volt ily kitűnő színházi ének- és zenekarunk, no meg hogy el ne feledkezzünk arról, kit legelsőbben kellene emlitenünk — ily ambíciózus és tehetséges karmesterünk.

Becstelének.

Szerdán premiere — s üres ház. A darab, a melyet a színiévad egyik legvonzóbb újdonsága gyanánt hirdettek, nem eredeti. Rovetta Gerolamo írta s olaszból fordította Deréki Antal.

Soha nehezebb helyzetben tán még szinikritikus nem volt, ha valamely darab tartalmát kellett elmondani, mint a minőben mi vagyunk most. A darab három felvonásos színműből ugyanis alig lehet kihálaszni annyi összefüggő rendszeres mesét, mint a mennyinek egy középszerű tárczaczikkben is kéne foglaltatni.

Az erősen naturalisztikus irányu színmű veleje — ha jól fogtuk föl — legrövidebben előadva a következő:

„Van egy bankhivatalnok, a ki teljesen és kizárólag hivatalának él és annyira buta, hogy örökké számokkal bibelődik, nem tud hozzá vetni, hogy mibe kerülhet az a fényes háztartás, a mit a felesége visz s nem veszi észre a szarvakat, a melyek homlokán meredeznek. Mert az asszony megcsalja, nem hűtlenségéből, nem szenvedély által éirakítva, hanem tisztán a pénzért, a melyet neki szeretője Sigismond elég hőven — de mint kereskedőhöz illik — pontos jegyzék alapján bocsát rendelkezésére. Történik azonban, hogy Sigismond urat — minden igaz ok nélkül, — (az oka, a mélyebb pszichologiai indítéka általában minden mozzanatnak hiányzik,) olasz módszer szerint leszurják, s egyszerre vége lesz a régi jólétnék és fényűzésnek.

Még az első felvonás legelején megtudjuk azt is, hogy Moretti Carlonak egyik tisztára Totnalis sikkasztott s ügyének vizsgálatával éppen Carlót bízzák meg, a ki nagy erényhősként kemény szavakkal iteli el a megtévedt kartársát. Később megjelenik Dornarisné s Morettiné közbenjárását kéri férje érdekében Carlónál s kilátásba helyezi, hogy azt az összeget, a mi férje cautionján felül még hiányzik az elsikkasztott összegből, valahogy pótolni fogja. Az ő távozta után tér haza Morettiné atyja, Orlandi, egy vén élvsovár állítólagos regényíró, a ki még a háznál alkalmazott szobaleány kegyeiert is esengett, s hirül adja, hogy Sigismondit, a ki csak

pár perczcel az előtt távozott Morettiéktől — megígérve az asszonynak, hogy egy sürgős kiegyenlítés végett beküldött számláját még ma kifizeti — háza előtt valaki orozva meggyilkolta.

Ha ez mindvégig ismeretlen valaki meg nem tette volna a szerzőnek azt a szivességet, hogy Sigismond urat már fél kilenczkor megölje, ki tudja, mi minden rémes drámai bonyodalom következhetett volna be. Így azonban a főimposztor minden drámai ok nélkül elpusztulván, a darab szerencsés befejezést nyert. Azaz, hogy — pardon! — a darab nem ért még véget, hisz ép akkor kondították a kilenczet, — a rengeteg szünetek végig élvezése daczára — a mikor már kívül voltunk a színházon. Nem a darab ért még akkor véget, csak a mese fonala szakadt meg végképpen. Az egész II. és III. felvonás alatt ugyanis alig történik valami új. Mert az, hogy Moretti a következtelenségek labirintjében téved, hogy ő a becsületesség jelszavának fennen hangoztatója becsületlenül a más pénzéhez nyúl: hogy elsikkasztja azt a keservesen megszerzett összeget, a mit, Fornarisné férje érdekében őrizetere bizott; hogy, bár rá jön a felesége hűtlenségére, azt nem hogy eltaszítaná magától, hanem éppen ő érte előbbi bűnös fényűzésének folytathatása végett mond le gyáván eddigi tiszta becsületéről: mindez nem lep meg bennünket, mindez logikai következménye az ő fentebb már emlitett hájfejűségének.

Az meg már nemcsak jogérzékünkkel, hanem az aesthetika és a morál minden elvével ellenkezik, hogy mikor a korsó végre eltörik s a vízbe merült: Morettiné ő nagysága néhány szipítózó jelenet árán ép bőrrrel szabadul ki a bajból, míg a szegény Moretti beadja a kulcsot. Mert meghal, megöli magát ott a szemünk láttára, még pedig akkor, mikor még a legnagyobb feszültséggel várjuk a bekövetkező fejleményeket.

Ezt a színművet tudomásunk szerint az olasz-kormány az állami nagy díjjal tüntette ki, a miből né-etünk szerint vagy a következik, hogy Itáliában tenger sok a pénz és telik bőven mindenre, vagy pedig az (s valószínűbb, Olaszország sulyos pénzügyi helyzetében inkább ez a második feltevésünk lehet), hogy Olaszországban is nagy szegénység uralkodik a szellemi termelés minden terén. Nem tudjuk ugyan, hogy a zengzetes olasz nyelvben minő hatása lehet a legteljesebb igyekezettel előadott — semminek, de nálunk az bizonyos, hogy hosszú életre nem számíthat. A mi kis elevenség és felpezsdülő hangulat jelentkezett a gyér közönség soraiban, az mind az előadóknak szólt.

Az est hőse Baghy Gyula volt, aki határozott, jó igyekezettel és hű ábrázolással játszotta nehez s az igazi drámai tudást erős próbára tévő szerepét. Játékán sok nemes hev és igaz érzelem vonult át s különösen ama jelenetében, midőn neje bűnössége előtte leplezetlenül kiderült, majd végső nagy jelenetében művészi alkotás volt. Mondhatjuk, hogy Baghynak igen szerencsés estéje volt s a feszült érdeklődés vonzerejét ő képezte.

Csókáné Almássy Julia a könnyelmű, bűnbánó és bűnhődő asszony szerepében hatásosan játszott s becsületére válik, hogy haládatlan szerepébe belevitte az ő értékes ábrázoló képességét s ez által enyhítette a darabnak veleszületett gyengeségét.

Béres Mariska a fürge eleven kedélyű s szapora beszédű szobaleányt jó alakításban mutatta be. (—g —ó.)

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos: Dr. Kontz Miklós.
Helyettes szerkesztő s lapkiadó: Ruttkay Menyhért.

Első délmagyarországi gépgyár, vas- és fémöntőde
részvénytársaság
NAGY-BECSKERÉKEN.

Képviselő: Schweitzer Testvéreknel Miskolcz.
Gyárt és ajánl gáz- és petróleum-motorokat, petróleum-mozdonyokat 1—20 lóerőig, mint legelősebb hajtóerőt. Teljes jótállás jó anyagért, kifogástalan működésért és nagyon csekély gáz- illetve petróleum-fogyasztás. Különösen ajánlható vágóhidakra, vízfelhúzásra.
Venni szándékozók működésben lévő motorokat minden időben megtekinthetnek gyárunkban.
Egy működésben lévő gázmotor Wesselényi és Gedeon urak könyvgyomdájában Miskolczon megtekinthető.

T. cz.

Van szerencsénk ezennel a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy társaságunk **miskolczi főügynökségét**

Wexler Testvérek

ezégre biztuk, vezetését pedig **Sugár Bertalan** titkár urra ruháztuk.

Társaságunk tisztán hazai vállalat: magyarok alapították, magyarok birják a részvényeket s így méltán megérdemli, hogy a magyar közönség azt felkarolja és támogassa. Kérjük tehát a nagyérdemű közönséget, hogy mindennemű **tűz-, jég- és balesetbiztosításokat** — a melyeket pontosan, lelkiismeretesen s méltányos díjtételek mellett fogunk eszközölni, a főtjegyzett főügynökségünkkel feladni sziveskedjék.

Budapest, 1895. október 21.

Hazafias üdvözlettel

A Hazai általános biztosító részvénytársaság:

KOSSUTH FERENCZ,
elnök.

RÓNAY,
vezérigazgató.

Üzlethelyiség-változtatás!

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint már **8 év óta fennálló**

szabó-üzletemet

Széchenyi-utca 49. számú házba (Kos Soma úr mellett)

helyeztem át.

Midőn ezt b. tudomására hozom, egyszersem felemlitem, hogy üzletemben raktáron tartok **kül- és belföldi, valamint hazai gyártmányú**

szöveteket,

műhelyemben pedig a legújabb divatu, jó szabásu és finom kivitelű **öltönyöket** készítek a **legsolidabb ár és legpontosabb kiszolgálás** mellett.

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlván, vagyok

kiváló tisztelettel

FISCHER JÓNAS, férfi-szabó.

9203. szám.
tkv. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Mülner Gyula** végrehajthatónak **Varga Pál és társai** végrehajtást szenvedők elleni évenként 5 frt elvont haszon és járulékaik iránti ügyében, a miskolczi kir. tvszék területén levő I. a d.-győri 1215. sz. tjkvben A. 1. rdsz. 2500. hrszám alatt foglalt dézsmás szőlőből Varga Pált illető felerész jutalékra 744 frt.

II. a d.-győri 1305. sz. u. tjkvben a 1. rdsz. 2795. hrszám alatt foglalt dézsmás szőlőből Varga Pált illető $\frac{1}{5}$ rész jutalékra 41 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1895. évi november hó 6-án délelőtt 9 órakor** Diósgyőr község házában megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1895. évi augusztus hó 16-ik napján.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Sebe Alajos,
kir. tvszéki bíró.

Kerestetik

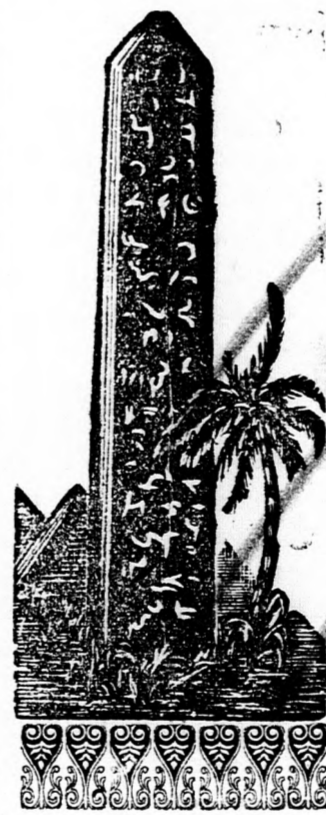
gyári vállalathoz

egy kereskedelmi képzettséggel bíró

magyar és német nyelvben tökéletesen jártas

fiatal ember.

Czim a kiadóhivatalban.

Van szerencsém a n. é. közönségnek ez uton is b. tudomására hozni, hogy

kőfaragó-műhelyemet

és gazdagon felszerelt

sírkőraktáramat

a Zöldfa mellett birt helyiségemből

Csabai-kapu

7-ik sz. alá helyeztem át.

Továbbra is kérve b. támogatásukat, maradok

kiváló tisztelettel

Velty János,

KŐFARAGÓ-MESTER.

Városi és utazó

BUNDÁK

nagy választékban

Mindennemű

javitások
elfogadtatnak.

A téli időnyre!!

A közelgő téli időre a n. é. közönség b. figyelmét felhívom a **Miskolczon, Kazinczy-utca 23. sz. (a Seper-szálloda söresarnokával szemben)** lévő dúsan és újonnan felszerelt

szücsárú-üzletemre.

Raktáron tartok ugyanis mindenféle **vadbőröket** és **szücsárúkat**, u. m. karmantyúk, sapkák, galérok, **városi és utazó-bundákat** stb.

Megrendeléseket mérték után, nemkülönben **átalakításokat** és **javitásokat** jutányosan és gyorsan elvégzek. — Elfogadok azonfelül mindenféle **vadbőrök kikészítését** és **szőnyegnek való elkészítését.**

Teljes tisztelettel

VŐNEKY MIHÁLY, szücszmester

Miskolczon, Kazinczy-utca 23. sz.